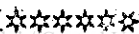

Nro. 6.

A' FELS. CSÁSZÁR, ÉS AP. KIRALY
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indult Bétsből Kedden Januarius 19-dik napján 1813-dik
esztendőben.

BCU Cluj Central University Library Cluj

Béts.

Az Austriai Státusnak egy nagy oszlopembere,
Cs. K. Camerarius, Valóságos Titkos Tanácsos,
Státus és Conferentziális Minister, a' Német Rend'
Rittere, etc. Gróf Zinzendorf és Petton-
dorf Károly ő Exc. ja, meghalálozott.

E' hónap' 3-dikán halt meg Pesten életé-
nek 45-dik esztendejében Gróf Keglevichné
szüleit Waldstein-Wartemberg Er-
sébeth Gróf kisaszszony ő Nagysága, mejjbéli
nyavalyában, melly nem tsak magától ettől a'
mindenséle házi virtusokkal, 's leg jobb hazafiúi
jádúlattal ökeskedő szelid, jó-aszszonyságtól,
hanem még egy méhében lévő tsetsemőtől is meg-
szította ez a' fényes familiát. A' maga 1803-dik

esztendőben hirtelenül meghalt első férjétől Gróf Károlyi Jóseftól 3 fiú és 3 leány gyermekeket, életben lévő második férjétől pedig, kivel 1807-ben lépett házassági életre egy leány gyermeket hagyott hátra életben. Hólt teste a' Pest mellett lévő Főthi uradalomban temettetett - el.

A' Hertzeg *Schwarzenberg*től érkezett, 's az Udvari újságban hivatal módon kiadatott hadi tudósítások, az Austriai segítő armádának Dec. 21-dikétől fogva Januárius 8-dikáig tett mozgulásait adják röviden elő: — Decemb. 21-dikén *Bialistokhoz* érkezvén ezen armáda, 's tudtára esvén itt, hogy a' Frantzia nagy armáda fő hadi szállása már *Königsbergbe* tétetett volna által: ehhez képest arra határozta magát az Austriai fő vezér, hogy *Pultusknál* állapodjék meg seregeivel, azért, hogy a' Vistulához közelébb legyen, 's azért is, hogy, mint az ő eleibe szbattatva lévő határozások kívánják, *Modlint* és *Warschaut* fedezze. —

Az armáda Decemb. 30-dikán érkezett meg *Pultushoz*, a' hova akkor a' fő hadi szállás is által tétetett. —

Az ellenség addig, a' meddig ezen tudósítások szóllanak, még semmi újabb próbákat nem tett volt; tsak Bresc felől tsapott volt hé, a' *Lo-syce*, *Mordy*, és *Siedlice* nevű helységek' környékeikre (ezen helységek a' *Lulini* Vajdaság' északi részén talaltatnak). —

A' Frantzia nagy armádától érkezett leg újabb tudósítások szerint, e' még folytatta a' hátrálást. Annak vezére a' Nápolyi Király Januárius 4 di-

kén *Elbingben* volt a' maga fő hadi szállásával; szélső vőgyázó tsoportjai a' *Passarge* vizéig terjeszkedtek - ki.

Mostanság sok fő emberek felől olvastuk, hogy útjokat a' Fr. nagy ármádától *Páris* felé folytatták. Újabban Marschal Oudinotról a' Reggiói Hertzegről, és Generális Gróf *Sebastianiról* olvassuk, hogy az, Jan. 7-dikén, e' pedig 8-dikán tovább indultak Frankofurtumból *Páris* felé.

* * *

Warschauból ezeket írják: — Marschal Macdonald Jan. 3-dikán megérkezett *Königsbergbe*. A' Nápolyi Király Jan. 1-ső napján jött - el onnét. Későbbre a' Pruszsus ármáda is oda hagyta *Königsberget*, minekutánna annak hátúljáró tsoportjai a' Gen. *Bülow* vezérleése alatt, az Orosz előljáró tsoportokkal Jan. 5-dikén és 6-dikán megverekedtek volna. Ezen Pruszsus tsoportok a' verekedés után *Marienwerder* felé folytatták hátrálássokat a' Frantzia 10-dik szakasz ármádával. Marschal *Macdonald* a' Marschal *Ney* ármádájának vezérleését veszi által, azért, hogy ez elútazik *Páris* felé. A' Frantzia ármáda nagy kárt vallott az által, hogy Gen. *Eble*, a' ki a' nem régiben meghalálozott Gen. *Lariboissiere* helyyébe a' Fr. ártillériának első Inspectorává neveztetett vala, meghalt. *Paraguay d' Hillers* Osztályos Generális is meghalt közelébről *Berlinben*, főrrő hideglelésben. Az ő halála is igen sajnós a' Frantzia ármádának.

Környülállásosan ír a' Berlini újság ezen *Paraguay d' Hillieresnek*, Osztályos Generálisnak, Dragonyosok Obersterének, Fr. Birodalombéli Grófnak, a' Birodalom Nagytisztjinek, a' Betsület Legio nagy sas ozímerű tagjának, 's a' Vas Korona Ritterének meghalálózásáról és temetési solennitásairól, mellyek egy ily nagy méltóságú katonához illő pompával mentek véghez. A' Berlinben lévő Római Catholicusok templománál lévő síroóliba (kriptába) tették bé. Sok fő rangú Frantzia és Pruszszus Generálisok, fő tisztek, lovas és katona gyalog seregek tettek néki utolsó tiszteletet, és háromszor lőttek salvét egyszer, mikor a' halotti pompás szekérre feltették, másodsor mikor a' templomnál levették, és végre mikor a' sírba bétették.

Orosz Birodalom.

A' *Petersburgi* újság kiadta Dec. 4-dikén az Orosz Országlószék és a' Ferdinandus nevében uralkodó Spanyol Országlószék között már ratificatió által meg is erőssítettett békességes és szövetséges kötetést, mellyet a' két résztől kineveztetett Követek Jul. 20-dikán Velikie-Lukiben készítettek. Foglalatját ezen Kötésnek summásan a' következő tikkelyek teszik: A' két Hatalmaságok, t. i. az Orosz Császár és VII-dik Ferdinandus között való költsönös barátság, igazságos egyetértés és szövetség; az 6 közös hazzonnal megegyezőleg való munkálkodás, 's arra

czélzó eszközöknek elővételések, hogy az ő közönséges ellenségeiket vissza verhessék; a' Kadászban össze gyülekezve lévő Kortéseknek 's az ő általok meghatározottat 's *sanctionáltatott constitutió*nak az Orosz Császár által való megsemmisítése; végezetre a' köztök való kereskedésnek helyreállítatása és költsönös elősegítetés. —

Fő Kamarás *Narischin Sándor* olyan szerentsés volt (ez a' tudósító kifejezése) hogy Nov. 30-dikán egy *Rescriptumot* vett ő Cs. Felségétől, mellyben kinyilatkoztatja ő F. Ge, hogy mivel a' Frantzia jádzó társaságot a' theátromokon a' jelenvaló környűtlállások között szükségtelennek lenni ítéli, tehát megparantsólja, hogy a' Frantzia jádzó személyek valamint a' Petersburgi úgy a' Moszkai theátromokról is elbocsátassanak. Az a' summa, melly eddig a' Frantzia jádzó személyekre fordítatott, ezután azoknak az Orosz helységeknek felsegíttetésekre fordítatik, mellyeket az ellenség elrontott.

Frantzia. Birodalom.

Páris Jan. 6-dikán. Vasárnap estvéli 5 és 8 órák között külső dolgokat illető tanátskozást tartván ő Cs. Felsege, arra össze hívatni méltóztatott: a' birodalom' fő Cancellariusát (*Cambacerest*), a' Vice Nagy Választót (*Talleyrandot*) a' külső dolgokra ügyelő Mnistert a' Bassanói Hertzeget (*Maretet*), a' fő Lovászmestert a' Vincenai Hertzeget (*Caulicourtot*. Ezt nem kell összezavarni a' hasonló nevű Osztályos Generálissal, ki a' *Borodinói* ütközetben elesett).

a' Státusministert a' Cadorei Hertzeg (Champagny), 's Hauterive és Ladesnardiere nevű Státustanátsosokat. —

Hétfűn elébb Ekeségre ügyelő, azután finantziái Tanátsot, ma (kedden 6-dikban) pedig Titkos Tanátsot tartott ő Felsege, melly utolsóban a' fő Cancellarinson és Vice Nagy Választón, 's a' finantziára és a' Császári kintsre ügyelő Ministereken kívül, Gróf Lacepede és Garnier Senátorok, Regnaud és Corsini Státustanátsosok, 's Duroc és Moncey Hertzegek voltak jelen. Ezen tanátsban néhány előadásokat határozott-meg és subscribált ő Fge, olly véggel, hogy másnap a' Senátus eleibe terjesztessenek mint *Senatus Consultumok*.

Ugyantsak ma, a' délelőtt 11 óraker tartott Státustanáts után 2 óraker a' Meudoni térségre ment vadászni a' Császár, a' Császárné ő Felsege társaságában.

A' Fr. ártilléria fő inspectorának Gróf Lari-boissiernek haláláról a' Monit^{or} is sajnálkodással való emlékezetet tévén, azt jegyzi-meg betegségéről, hogy fiának a' Borodinói ütközethen történt megölettetése által annyira megilletődött, hogy melancholiába esett, 's azolta naprólnapra gyengült az egészsége, míg végeretre forró hideg-lélést kapván, meghalt. —

Az első újesztendő napi jó kívánó audienziáknak előadásában említettik a' Monit^{or}ben a' külömbkülömb udvaroknak megjelent Követeik között Austriai Cs. K. Camerarius F. M. Lieutenant Gróf *Bubna* úr is.

Jan. 5-dikén 5 Párisi és St. Denisi Cohorsokat említ a' *Monitör*, a' mellyeknek vezérjeik sok más már említett Cohorsoknak példájok szerint azt kívánják, hogy mehessenek - ki a' birodalom' határaitól az ellenség' eleibe a' nagy armada' ditsósságében és veszedelmeiben való részesülésre.

Gen. *Molitor* Dec. 26-dikán írta Amsterdamból a' hadi Ministerhez, hogy a' nagy armada' 29-dik Bülletinjének olvasása annyira felgerjestette légyen az Amsterdami és környéki (17-dik számú) katona Osztály' buzgóságát és a' Császárhoz vonzó szeretetét és indulatját, hogy őt oda való Cohorsok, mint különös kegyelmet úgy kérik a' nagy armada'hoz való küldettetést. Gen. *Molitor* szerint ilyen kifejezésekkel kérik ezen Cohorsok a' Császártól ezt a' kegyelmet: —

„Császár! azt a' hadakozást, mellyet Felséged Európának telhetetlen ellenségei ellen folytat, a' nemzetek' természeti törvénye és tsendesége kívánja. A' Felséged elméjének mély belátása egyátallyában szükségesnek lenni ítélte ezt, azért, hogy egy politikai töltést (sántzot) lehessen tsinálni azon Hatalmasság' béütésinek eleibe és meggátlására, a' melly Lengyel Ország'nak semmivé való tevése és Német ország'nak elnyomása után a' Frantzia birodalom ellen mert jönni, hogy feloszssa. Császár! ez a' hadakozás, melyre a' Mindenható maga adott újjal való jelt, oly nemzeti hadakozás, mellyet Felségednek minden népei és szövetségesei vé-

rekkel és vagyonaikkal fognak segíteni, azért, hogy az a' hadakozás az Angliai Országlószéknek a' mi megengeszthetetlen ellen-égünknek utolsó szövetségesét fogja a' semmiség' állapotjára juttatni (vagy mint a' tudósító szeret szólni, *nullizálni*), és Fe'ségedet a' tengerek' és re-reskedés' minden órán leendő szabadságának visszaállíttatására vezérelni. Császár! minden felől sietnek a' mi férjfiú ifjaink virágai a' Fel-séged győzedelmes sasai alá, hogy a' nagy ár-mádával a' nyomorúságokban és dűsösségekben o'sztózzanak. Engedtessek-meg nekünk is ezen kegyelemnek reménylhetése, 's a' többi."

Nagy Britannia.

A' Párisi Monitör ismét néhány Londoni újságokból adott-ki külömbkülömb' tikkelyeket. Némelyik mellé. jegyzést is tett. Miad ezek így következnek: —,

„A' meg nem nevezett újságokból, a' melyek Dec. 27-dikén és 28-dikán jöttek-ki: —“
Kétszerentsétlenségről beszélének, melyek hadi hajóinkat érték. Először, hogy United-States nevű Amerikai Fregát elfogta volna a' mi Macedonián nevű Fregátunkat; másodsor, hogy egy hadi hajónkon támadás ütött volna-ki. Az utolsó bár melly keserves legyen is minden igaz Anglusnak, tsakugyan özsze sem hasonlitathatik az elsővel, t. i. a' Macedoniánnak elveszésével. De nem fundamentom nélkül reménljük, hogy nem sokáig dítsekszik az Amerikai Ország-

lőszék ezen nyereségeivel. A' mi *Halifaxi* hadi erőnk már most több, elégséges fog lenni arra, hogy ezt a' tengereken való határrontó kitesapongást megfenyítse, — „Dóverből az a' hír terjedett - el, hogy egy Korvetténken támadást csinált volna a' hajós nép, 's azután elevezett volna valamelyik Frantzia kikötőhelybe. Az a' Korvette, mellyről ezt hírlelik, a' Dungenesi öbölben állott. — „A' mi *Londoni Gazette* nevű újságunkban olyan hirdetés találtatik, hogy Országlőszékünk megparantsolta, hogy a' Chesapeakei és a' Delavarei partok Amérikában zárattassanak - be. Mire való ezeknek mostani bezárattatások? Miért nem történt ez még Juniusban? Feleljen - meg erre a' kérdésre, ha tud, a' legelmésebb ideologus? A' nyáron lett volna ennek a' megszállásnak ideje, nem most a' télen. — „A' Frantzia partok mellől érkezett tudósításaink jelentik, hogy Napoleon ugyan valóban beteg. De igazi tsuda is volna az, ha 12 napok alatt tett 1200 (ánglus) mérföldnyi utazás egy olyan vas egészséget is meg nem gyengítene, a' milyen az övé. — „A' mi *Antilope* nevű 50 ágyús hajónk a' múlt szombaton reggel elevezett a' Portsmouthi kikötőhelyből *Lisbona* felé. Veretlen aranyban 100,000 font Sterlinget (valami 1 millió forintot) vitt oda a' fél szigeten lévő Anglus seregek' számára. (*)

(*) *A' Monitör* jegyzése: — „A' ti Portugalliában lévő seregeitek 7 hónaptól fogva nem kaptak fizetést. Nem elégítitek - ki ti őket ezen 100,000 font Sterlingekkel.“

Koppenhágából írják, (ezek ismét a' meg nem nevezett Anglus írók' szavai a' Monitörben), hogy a' Dániai országlózzék hajlandó az Angliával való megbékélésre. Azt mondják, hogy az Angliai, Svécziai, és Orosz országai Admirálisok által kinevezetendő Deputátusok meg fogják az el-vesztett Dánus hajókat betsülni, 's a' kárvallások is meg fog a' Dánus alattvalóknak fordíttatni, a' melyet Koppenhágának ágyúztatása okozott nékik; a' még meg lévő Dánus hajókat pedig vissza fogja adni Angliának. *Dánia* ellenben mind ezekért 50,000 embereket állít azon készültekhez, melyeket Svéczia és az Orosz birodalom a' végre organizálnak, hogy a' Frantzia seregeket Német országon megtámadják az alatt, míg ezek ott a' magok hátrálásokat folytatni fogják. (**)

(**) *A' Monitör jegyzése.* — „Dánia nem fog semmi békességet kötni velletek. Az a' gyátlázat, melyet ti ő rajta az által tettetek, hogy az ő fő városát a' békességnek közepette meggyújtottátok, 's hajós seregét elvittétek, nem olyan tulajdonságú, hogy azt pénz által el lehessen mosni.“

„Mihelyest *Soult* (Spanyol országban) hátráló mozdulásokat teszen Frantzia ország felé, *Marquis Wellington* ekkor azonnal hajóra ül *Lisbonában*, és haza evez Angliába, *Generális Hillre* bízván a' fél szigeten lévő Anglus és szövetséges seregek' vezérlését (***)

(***) *A' Monitör jegyzése.* — „A' Dalmatiai *Hertzeg*' ármádája nem csak hogy semmi há-

tráló mozdulásokat nem fog tenni Frantzia ország felé, hanem inkább új seregek vannak útban az ő megerősítettésére. A' Frantzia egész ármáda Spanyol országban 300,000 emberekből, a' mellyek között 20,000 lovagok voltak, és 300-ágyúkból voltteleintén organizáltatva. Minthogy pedig már most 270,000 fegyverfogható emberekre szállott - le ezen ármáda : erre nézve 30,000 emberekből álló sereg van útban, a' melly a' folyó és jövő hónapokban megérkezik oda, hogy ismét 300 ezerre pótolódjék az ármáda. *Andalusia* ismét elfoglaltatik, és ha az Anglus sereg csak leg kissebnyire meggyengíti is magát, ezen esatben még Portugalliába is bé fog ütni a' Frantzia ármáda."

A' *Times*ből ezeket adta - ki a' Monitör: —

„A' Frantzia országból mostanság Londonba érkezett tudósítások valóságosítják azt a' vélekedést, hogy bizonyos lárma, melly a' minap Párisban a' theátrumon elő fordúlt, nem annyira *Martin* az éneklő, hanem inkább a' Napoleon országlása ellen volt intéztetve, kinek mejjképe, mint mondják, össze törtetett. Így vannak tehát a' környülállások arra az emberre nézve, a' kit olly rettenetesnek írnak - le előttünk, és a' kiről csak közelébről is azt mondták nekünk, hogy mi az ő befolyását vagy hatalmát keskenyebb határok közzé szorítani haszon-talanúl reménlenők; hogy ő rólla bámulás nélkül szóllani az istentelenségnek egy bizonyos neme, és hogy ezen esztendőbéli Orosz táborozásnak csak annyi következése volna őréá nézve, hogy az, az a' szívét meglágyítván, őtet hajlandóvá tette arra, hogy a' maga külömbkülömb tulaj-

donságaiban, tudniillik mint a' Frantzia birodalom' Császája, mint Olaszországi Király, mint Helvétzia Közbenjárója, mint a' Rénusi Szövetség' Oltalmazója, mint Lengyel Ország' helyre állítója, 's a' Nápolyi Királyság' fő Elajándékozója, nekünk betsületes bekességet engedjen. A' hódoltatók a' szabad Státusokban mindenkor találhatók magasztalók' sokaságára, a' kik vagy a' félelem, vagy azon rendkívül való tselokedeteknek, mellyek az ő szerzőiknek éppen illy rendkívül való talentaiktól gondóltattak származni, természet szerint való bámúlása által vétettek azoknak magasztalásokra. Illyen nagyon hajlandók az emberek a' szolgálai bámúlásra: A' melly tekintetben lehetetlen is az emberi hajlandóság' folyamatját megváltoztatni. A' dőfések, mellyek a' bálványon ejtetők, csak mint történetek mint szempillantati dolgok úgy festetnek le: de az ő szereniséje és hatalma ingadozás nélkül valónak tartatnak. A' História nem mutat talám egy valóságosabb *parallelát*, mint a' Napoleon és a' Macedoniai Filep között való: a' leg remesebb orátor, a' milyen csak valaha a' világon volt, a' maga Filep ellen való beszédje által tette magát halhatatlanná."

A' Jan. 1-ső napján költ Stárbél ezeket adták ugyantsak a' Párisi Monitör: A' Frantzia országból jövő tudósítások jelentik, hogy Napoleon valóságai beteg, 's azt teszik jelentéssekhez, hogy a' Kurirok' járassa Páris és Béts között rendkívül szapora, a' mellynek közönségesen a' Lord Walpole Bétsben való megjelenését tartják okának lenni. — „A' mi Országlószékünk 17 új Fregátokat csináltat, mind 38 ágyúsokat."